

Persuázia v politickej komunikácii
Habilitačná práca
FF UKF v Nitre (146 s.)
Mgr. Lucia Spálová, PhD
Študijný odbor 3.2.3 masmediálne štúdiá

1. Náročnosť spracovania

Mgr. Lucia Spálová, PhD. - je vysokoškolským pedagógom na Katedre masmediálnej komunikácie a reklamy FF UKF v Nitre. Pôvodne začala štúdium na UKF v Nitre v odbore Učiteľstvo všeobecno - vzdelávacích predmetov: psychológia a slovenský jazyk a literatúra. Dizertačnú prácu obhájila v odbore psychológia v doktorandskom štúdiu na Filozofickej fakulte Trnavskej univerzity s názvom „Vplyv masmediálnych produktov na deti mladšieho školského veku“.

V rokoch 2007 – 2013 bola riešiteľkou viacerých vedecko – výskumných projektov: VEGA a KEGA. Dosiaľ vydané publikácie Dr. Spálovej sa stretli s priaznivým ohlasom a rešpektom odbornej verejnosti, čo dokumentuje aj spoluautorstvo v spoločnej monografii sociológov a politológov „Pravicový extrémizmus a mládež na Slovensku“ (2013). V súčasnosti sa výskumná profilácia Mgr. L. Spálovej, PhD. sústreďuje na aplikáciu metodologickej koncepcie zmiešaného prístupu v aplikovanom mediálnom výskume mediálnych komunikátov s dôrazom na percepciu komunikátov u cieľových skupín. Nosnú tému výskumu v oblasti mediálnych štúdií tvorí spoločenská zodpovednosť médií (diskriminácia v médiách, mediálne zobrazovanie stereotypov, etnocentrizmus a zobrazovanie odlišnej sexuálnej orientácie). Téma metodológie masmediálnych štúdií je venovaná aj jej najnovšia monografia „*Transdisciplinárne prístupy v mediálnom výskume*“ (2013).

Táto vstupná rekonštrukcia vedeckej profilácie habilitanky ukazuje ako možno cieľavedome za relatívne krátke obdobie života adepta vedy prepracovať sa z literárnej vedy k psychologickým vedám a prostredníctvom aplikácii zmysluplnej psychologickéj teoretickej koncepcie „persuázie“ etablovať sa v masmediálnych vedách v oblasti modernej politickej komunikácie. Na jednej strane tu máme nový trend prieniku spoločenských a behaviorálnych vied vyvolaný novou realitou spoločenského a verejného života, ktorý ovšem môže vzbudzovať značné pochybnosti u stúpencom „uzavretých pevností“ tradičných vied. Na strane druhej máme tradičnú otázku ukotvenia výskumu v niektorej z vedných disciplín, v rámci ktorej sa aj

uskutočňujú procedúry habilitácie či inaugurácie. Domnievam sa, že problem interdisciplinárneho alebo multidisciplinárneho prístupu v študijnom odbore masmediálne štúdia je ešte aktuálny a odporúčam adeptke, aby v priebehu obhajoby zaujala k tejto vďačnej téme svoje stanovisko.

Práca tak prezentuje náročný spôsob analýzy na pomedzí viacerých vedných disciplín.

2.Posúdenie úrovne spracovania

Kľúčovou témou sa Mgr.L.Spálová,PhD zaoberá v prvej kapitole Politická komunikácia, ktorej názov nie je najšťastnejší pretože presahuje “aspekty psychologického uvažovania” a pochopiteľne prelína sa s politologickými a čiastočne aj so sociologickými prístupmi. Osobitne sa to týka politológie, kde autorka našla aj primerané slovenské pramene spracované R.Štefančíkom a V.Žuborovou z Katedry politológie UCM v Trnave. Táto skutočnosť prezentuje aspekt rešpektovania domácej odbornej literatúry, čo nebýva pravidlom. V tejto časti je dôležitá teoreticko- metodologická úroveň s konceptami – personalizácia, reprezentácia. Ale ako to vždy býva atraktívny príklad aplikácie komunikačných modelov (s.30-31) iste vyvolá väčšiu diskusiu. Preto by som nesúhlasil s takýmto riešením a takýto príklad by som uviedol stručne pod čiaru.

Ústrednou časťou práce autorky je druhá kapitola “Persuázia v politickej komunikácii”, v ktorej sa do vedeckého diskurzu vracia fundamentálna teória rozpracovaná na Slovensku prof. J. Grácom, ktorého som mal možnosť poznať aj osobne a jeho publikáciu EXEMPLIFIKÁCIA (Obzor ,Bratislava 1990) mám aj s osobným venovaním z 27.1.1991. Uvádzam túto drobnosť z dvoch dôvodov:

- 1.autorka na s.33 prvý krát cituje J.Gráca uvádzajúc jeho definíciu pojmu persuázie, ale neuvádza literárny zdroj. To je nedostatok. V zozname literatúry je publikácia uvedená, ale raz s rokom vydania Osveta 1988 a v tom istom riadku je vedený za menom J.Grác rok 1985.
2. v publikácii J.Gráca Exemplifikácia nájdeme toto vymedzenie exemplifikácie vo vzťahu k persuázii:” Medziľudské ovplyvňovanie sa neuskutočňuje len slovnými metódami, napríklad persuáziou (presvedčovaním), ale i názornými metódami, napríklad exemplifikáciou (príkladovaním)” (s.7) Vskutku prekvapujúce je, že v zozname literatúry tejto majestátnej 432 stránkovej publikácii za 45 Kčs som nenašiel odkaz na publikáciu o PERSUAZII z roku 1988.

Napokon však autorka uvádza veci na správnu mieru a na s.34 nachádzame nielen definíciu persuázie s odkazom na zdroj, ale aj vymenované všetky metódy ovplyvňovania: demonstrácia, klarifikácia, sugescia, exemplifikácia, exercitácia a persuázia. Samotná persuázia sa tak podstatne odlišuje od ostatných metód, ktoré autorka prezentuje na rozličných príkladoch politickej komunikácie. V tomto posudku nebudeme zabiehať do podrobností, iba oceníme ako dobrá teória dokáže v aplikácii v istej oblasti “sprehľadniť” či “usporiadať” neprehľadnú mozaiku jednotlivých elementov mediálnej džungle politickej komunikácie.

Tretia kapitola predstavuje tri výskumné štúdie, ktoré autorka realizovala v rokoch 2010 až 2012. Každú z nich charakterizuje klasická štruktúra psychologických komunikátov a prešli aj náročnou oponentúrou pri publikovaní. V kontexte habilitačnej práce predstavujú dôležitú časť prezentácie výskumno-analytických kompetencií autorky.

3. Prínos a úroveň výsledkov

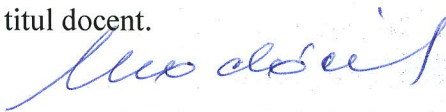
Domnievame sa, že habilitanka naplnila svoj cieľ –ambíciu aplikovať teoretickú koncepciu na oblasť politickej komunikácie a súčasne vymedziť metódu persuázie voči iným metódam, menovite manipulácii. Okrem tejto roviny svojej analýzy priniesla pozoruhodné množstvo relevantných výsledkov významných pre oblasť politickej komunikácie v podmienkach Slovenska. To má svoj vplyv nielen na politologický diskurz, ale jeho prostredníctvom aj na politickú kultúru.

4. Posúdenie formálnej stránky

Osobitne pozitívne treba hodnotiť prácu aj z hľadiska kultúry literárneho prejavu ako predpokladu zaujatia čitateľa, ale aj poslucháča – študenta. Najmä v tomto prípade spĺňa adeptka habilitačného konania potrebné požiadavky.

5. Návrh

Navrhujem Mgr.L.Spálovej PhD. vedecko-pedagogický titul docent.

Prof.Mgr. Ladislav Macháček,CSc

Prodekan pre vedu a výskum FSV UCM

Trnava-Bratislava 7.7.2014